Beoordeling beschermde soorten Beekse Akkers Beek en Donk

Inschatting natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet

R. van Eekelen
E.J.F. de Boer

Beoordeling Beschermde Soorten Beekse Akkers, Beek en Donk

Inschatting natuurwaarden in het kader van de flora- en faunawet

R. van Eekelen
E.J.F. de Boer

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu
Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849
e-mail wbb@buwa.nl website: www.buwa.nl

opdrachtgever: Gemeente Laarbeek

27 april 2004
rapport nr. 04-063

Status uitgave:	eindrapport
Rapport nr.:	04-063
Datum uitgave:	27 april 2004
Titel:	Quick-scan Beekse Akkers, Beek en Donk
Subtitel:	Inschatting natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet
Samenstellers:	R. van Eekelen Ir. E.J.F. de Boer
Aantal pagina's inclusief bijlagen:	26
Project nr.:	04-050
Projectleider:	Drs. G. F. J. Smit
Naam en adres opdrachtgever:	Gemeente Laarbeek, Postbus 190, 5740 AD Beek en Donk
Referentie opdrachtgever:	Brief d.d. 17 februari 2004. met kenmerk R)/JWBR474
Akkoord voor uitgave:	Directeur Bureau Waardenburg bv drs. A. J. M. Meijer

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Laarbeek

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder vooraf-gaande schrif-telijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitszorgsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849

e-mail wbb@buwa.nl website: www.buwa.nl

Voorwoord

De Gemeente Laarbeek is voornemens om in de Beekse Akkers te Beek en Donk woningbouw te realiseren.

Ten behoeve van de voorgenomen ingreep zal rekening gehouden moeten worden met het huidige voorkomen van beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet. Indien beschermde soorten binnen het plangebied voorkomen, zal voor het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van de ingreep ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd.
De Gemeente Laarbeek heeft Bureau Waardenburg opdracht verstrekt om een *quick scan* in het kader van de Flora- en faunawet uit te voeren.

Aan de totstandkoming van dit rapport werkten mee:

G.F.J. Smit	Projectleiding
R. van Eekelen	veldwerk, rapportage
E.J.F. de Boer	rapportage.

Vanuit de Gemeente Laarbeek werd de opdracht begeleid door de heer J. van Wetten.

Inhoud

Voorwoord 3
Inhoud 5
1 Inleiding 7
1.1 Aanleiding en doel 7
1.2 Aanpak *quick scan* 7
1.3 Het plangebied 8
1.4 Voorgenomen ingreep 8
2 Wettelijk kader 9
2.1 Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn 9
2.2 Flora- en faunawet 10
2.3 Natuurbeschermingswet 11
2.4 Ruimtelijke ingrepen en soortbescherming 11
3 Resultaten 13
3.1 Bronnenonderzoek 13
3.2 Veldonderzoek 14
4 Effecten van de ingreep 19
5 Aan te vragen ontheffingen en aanbevelingen 21
5.1 Conclusies 21
5.2 Aanvraag ontheffing ex artikel 75 Flora- en faunawet 22
5.3 Aanbevelingen 22
5.4 Fasering werkzaamheden 23
6 Literatuur 25

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Ten behoeve van de voorgenomen bouwwerkzaamheden in de Beekse Akkers zal rekening moeten worden gehouden met het huidige voorkomen van in het kader van de Flora- en faunawet beschermde soorten. Indien beschermde soorten binnen het plangebied voorkomen, zal voor het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van de ingreep ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een *quick scan* in het kader van de Flora- en faunawet. Deze resultaten kunnen dienst doen bij de onderbouwing van de ontheffingsaanvraag ex artikel 75 in het kader van de Flora- en faunawet.

Het betreft een beoordeling van de huidige aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren in het plangebied en de directe omgeving. Daarnaast zijn de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten beoordeeld. De *quick scan* vindt plaats op grond van bronnenonderzoek en een terreinbezoek. De *quick scan* is een momentopname op basis van *best professional judgement* en kan geen uitsluitsel geven over de afwezigheid van soorten.
De *quick scan* betreft geen veldinventarisatie. Een veldinventarisatie omvat meerdere opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd. Gelet op het moment van het onderzoek was dit ook niet mogelijk geweest.

1.2 Aanpak *quick scan*

Bronnenonderzoek
Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, is het Natuurloket op internet (www.natuurloket.nl) bezocht en zijn diverse verspreidingsatlassen van relevante soortengroepen geraadpleegd (zie literatuurlijst).

Terreinbezoek
Het plangebied is op 11 maart 2004 bezocht. Tijdens dit terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc). Op basis van terreinkenmerken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor alle in de regio voorkomende beschermde soorten.

1.3 Het plangebied

Het plangebied ligt ten zuiden van de bebouwde kom van Beek en Donk. Het gebied beslaat een oppervlakte van 30 ha. Het plangebied omvat een aantal intensief gebruikte akkers met enkele bedrijfgebouwen.

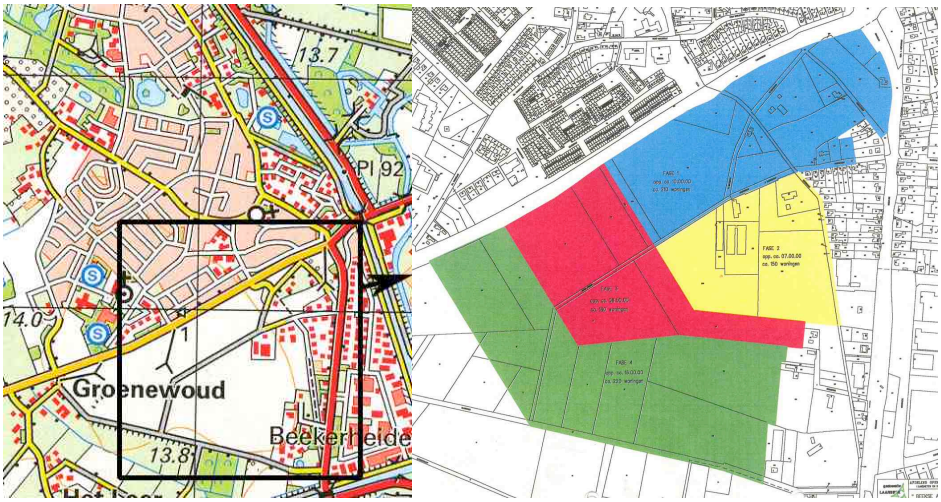

Figuur 1: Het plangebied (inzet) en omgeving. Rechts is het plangebied gekleurd weergegeven

1.4 Voorgenomen ingreep

De effecten op beschermde soorten zijn beoordeeld op basis van de voorgenomen ingreep. De ingrepen die worden gepleegd binnen het terrein bestaan uit het verwijderen van een kippenschuur, het bouwrijp maken van de kavels, de bouw van woningen en aanleg van infrastructuur en groenstructuur.

Figuur 2: Het plangebied (rechts) met links de grens (bomenrij).

2 Wettelijk kader

In dit hoofdstuk wordt in het kort het wettelijk kader en de toepassing op ruimtelijke ingrepen beschreven.
De bescherming van natuur in Nederland vindt plaats door Europese en nationale wetgeving. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen soortbescherming en gebiedbescherming. De soort- en gebiedbescherming staan geheel los van elkaar en hebben ieder hun eigen werking.
In de *quick scan* staat de soortbescherming centraal. De gebiedbescherming wordt alleen benoemd voorzover deze relevant is voor de beschermde soorten.

2.1 Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn maken deel uit van de Europese regelgeving en zijn van kracht in alle Europese lidstaten. Beide kennen een gebiedbeschermings- en een soortenbeschermingscomponent. Het aspect soortenbescherming van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn is in de Flora- en faunawet opgenomen. Om de gebiedbescherming van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet te verankeren is een wijziging van deze wet in voorbereiding.

De Vogelrichtlijn (1979) heeft als doel de bescherming van alle in het wild levende vogels en hun leefgebieden binnen het grondgebied van de Europese Unie. In Nederland zijn gebieden *aangewezen* als Speciale Beschermingszones (Vogelrichtlijn-gebieden).

De Habitatrichtlijn (1992) heeft als doel het behoud van de totale biologische diversiteit van natuurlijk en halfnatuurlijk habitat en wilde flora en fauna (behalve vogels) op het grondgebied van de Europese Unie. In dit kader zijn in Nederland aan de Europese Commissie gebieden *aangemeld* als kandidaat Speciale Beschermingszones (Habitatrichtlijngebieden). Met ingang van 8 juli 2003 is de Europese Commissie akkoord gegaan met deze aangemelde gebieden en hebben zij de status van Speciale Beschermingszone.

Bij ruimtelijke ingrepen is de bescherming van soorten in het kader van de Habitatrichtlijn alleen van toepassing indien soorten, vermeld op de Habitatrichtlijn Bijlage IV, binnen het plangebied aanwezig zijn. Op alle overige aanwezige soorten is de bescherming in het kader van de Flora- en faunawet van toepassing.
De bescherming van gebieden in het kader van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn is van toepassing indien de ruimtelijke ingreep plaatsvindt binnen of in de directe omgeving van een aangewezen Vogelrichtlijngebied of Habitatrichtlijngebied.

2.2 Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten is sinds 1 april 2002 in de Flora- en faunawet geregeld. Het doel van de Flora- en faunawet is het instandhouden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. De Flora- en faunawet hanteert daarbij het 'nee, tenzij principe'. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn. Alleen onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk. Hiertoe zal een ontheffing ex. artikel 75 vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (ontheffing voor ruimtelijke ingreep) moeten worden aangevraagd.

Reparatiewet

Om te voorkomen dat zeer algemeen voorkomende soorten, die in het kader van de Flora- en faunawet beschermd zijn, bij ruimtelijke ingrepen aanleiding zijn voor uitgebreide vergunningsprocedures, is voor de Flora- en faunawet aanvullende wetgeving voorgesteld.

In de *quick scan* wordt, vooruitlopend op de vaststelling, deze wetgeving toegepast. Bij het beoordelen van aanvragen voor een ontheffing ex. art. 75 van de Flora- en faunawet wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën van beschermde soorten:

1. Inheemse vogels alsmede planten- en diersoorten die vermeld staan in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen als bedreigde soorten (cf. art. 75).
   Inheemse vogels: dwingende redenen van groot openbaar belang kunnen geen grond zijn voor het verlenen van een ontheffing. De Vogelrichtlijn staat dat niet toe.
   Planten- en diersoorten die vermeld staan in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen als bedreigde soorten: ontheffing kan alleen worden verleend indien geen andere bevredigende oplossing voorhanden is en wanneer sprake is van een dwingende reden van openbaar belang (dit zijn: volksgezondheid, veiligheid, milieu en dwingende redenen van sociaal economische aard). Tevens mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Een compensatieplan kan daarom vereist zijn.
2. Minder algemene soorten die niet onder punt 1 zijn genoemd. Ontheffing kan worden verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Vooral beschermde soorten die vermeld zijn op de verschillende Rode Lijsten (en dus op één of andere manier 'gevoelig', 'kwetsbaar' of 'bedreigd' zijn) vallen onder deze groep.
3. Meer algemene soorten waarvoor zonder verdere toetsing aan de hand van de bovenstaande criteria ontheffing kan worden verleend voor verjagen, verontrusten, verstoren en onopzettelijk doden.

Soorten uit categorie 1 en 2 gelden tezamen als zogenaamde 'strikt' beschermde soorten, soorten uit categorie 3 gelden als 'niet strikt' beschermde soorten.

Verbodsbepalingen volgens de Flora- en faunawet	
Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:	
Artikel 8:	Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten.
Artikel 13:	Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten.
Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:	
Artikel 9:	Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog van bovenstaande doelen opsporen van dieren.
Artikel 10:	Het opzettelijk verontrusten van dieren.
Artikel 11:	Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen van dieren;
Artikel 13:	Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren.

2.3 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft als doel het beschermen en instandhouden van bijzondere gebieden in Nederland. In de vigerende wet zijn twee categorieën beschermde gebieden te onderscheiden: beschermde natuurmonumenten (particulier eigendom) en staatsnatuurmonumenten (staatseigendom). Handelingen binnen beschermde gebieden die de wezenlijke kenmerken van het gebied aantasten zijn in principe verboden en worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Bij ruimtelijke ingrepen in de nabije omgeving van de beschermde gebieden moet worden bepaald in hoeverre de externe werking van de ingreep een effect heeft op het beschermde gebied. In de nabije toekomst zal de bescherming van Speciale Beschermingszones in het kader van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet worden verankerd; een wetswijziging is in voorbereiding.

2.4 Ruimtelijke ingrepen en soortbescherming

Bij ruimtelijke ingrepen is soortbescherming van toepassing op de huidige aanwezige soorten in het plangebied of in de directe omgeving.
Indien het zogenaamde 'niet strikt' beschermde soorten betreft is bescherming in het kader van de Flora- en faunawet van toepassing. Ontheffing is mogelijk op grond van artikel 75 Flora- en faunawet. De resultaten van een *quick scan* kunnen een ontheffingsaanvraag onderbouwen.
Indien het zogenaamde 'strikt' beschermde soorten betreft (beschermde Rode lijst soorten en Habitatrichtlijn IV-soorten) is bescherming in het kader van de Habitatrichtlijn en/of Flora- en faunawet van toepassing. Ontheffing is alleen mogelijk op basis van een passende beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet of Habitatrichtlijn. Hiertoe kan een aanvullend Project- en compensatieplan noodzakelijk zijn om de effecten van de ingreep in detail te beschrijven en mitigerende en compenserende maatregelen uit te werken.

3 Resultaten

3.1 Bronnenonderzoek

Beschermde gebieden
Het plangebied 'Beekse Akkers' maakt geen deel uit van een Speciale Beschermingszone. In de omgeving liggen geen Speciale Beschermingszones die zijn aangewezen of aangemeld in het kader van de Vogel- en/of Habitatrichtlijn noch beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet.

Beschermde soorten in de regio
Het plangebied 'Beekse Akkers' ligt in de kilometerhokken 171/392, 172/392, 172/392). Een eerste indruk van mogelijk aanwezige beschermde soorten geeft het Natuurloket (www.natuurloket.nl zie tabel 3.1 t/m 3.3). Het plangebied beslaat met een oppervlak van 30 ha 10% van de kilometerhokken waarvan brongegevens beschikbaar zijn. De gegevens van de provincie Noord-Brabant betreffende planten en amfibieën leveren voor de kilometerhokken waarin het plangebied gelegen is waarnemingen op van brede wespenorchis, bruine kikker, gewone pad en groene kikker. De waarnemingen van amfibieën zijn hierbij op hectometerniveau bepaald en hebben betrekking op een poel buiten het plangebied.

Gegevens "Natuurloket"
Navraag bij het "Natuurloket" leverde de volgende informatie op:

Tabel 3.1. Rapportage Natuurloket voor kilometerhok x: 171 / y: 392 (X,Y) (FF = Flora- en faunawet; H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst).

Soortgroep	FF	H/V	RL	Volledigheid	Actualiteit
Vaatplanten	3	-	3	goed	1975-2001
Mossen	nvt	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Korstmossen	nvt	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Paddenstoelen	-	-	-	slecht	1975-2003
Zoogdieren	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Broedvogels	48	-	3	goed	1993-2003
Wintervogels	-	-	-	-	-
Reptielen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Amfibieën	2	1	-	slecht	1985-2003
Vissen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Dagvlinders	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Nachtvlinders	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Libellen	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Sprinkhanen	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Overige ongewervelden		-	-	niet onderzocht	1990-2003

Tabel 3.2. Rapportage Natuurloket voor kilometerhok x: 172 / y: 392 (X,Y) (FF = Flora- en faunawet; H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst).

Soortgroep	FF	H/V	RL	Volledigheid	Actualiteit
Vaatplanten	7	-	8	goed	1975-2001
Mossen	nvt	-	1	matig	1980-2003
Korstmossen	nvt	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Paddenstoelen	-	-	-	slecht	1975-2003
Zoogdieren	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Broedvogels	1	-	-	slecht	1993-2003
Wintervogels	-	-	-	-	-
Reptielen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Amfibieën	3	1	-	matig	1985-2003
Vissen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Dagvlinders	-	-	-	goed	1990-2003
Nachtvlinders	-	-	-	matig	1980-2003
Libellen	-	-	-	matig	1990-2003
Sprinkhanen	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Overige ongewervelden		-	-	tenminste een groep onderzocht	1990-2003

Tabel 3.3. Rapportage Natuurloket voor kilometerhok x: 172/ y: 393 (X,Y) (FF = Flora- en faunawet; H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst).

Soortgroep	FF	H/V	RL	Volledigheid	Actualiteit
Vaatplanten	3	-	4	goed	1975-2001
Mossen	nvt	-	-	matig	1980-2003
Korstmossen	nvt	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Paddenstoelen	-	-	-	slecht	1975-2003
Zoogdieren	2	2	-	slecht	1990-2003
Broedvogels	45	-	1	goed	1993-2003
Wintervogels	-	-	-	-	-
Reptielen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Amfibieën	5	1	-	matig	1985-2003
Vissen	2	2	1	slecht	1985-2003
Dagvlinders	-	-	1	matig	1990-2003
Nachtvlinders	-	-	-	matig	1980-2003
Libellen	-	-	-	matig	1990-2003
Sprinkhanen	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Overige ongewervelden		-	-	niet onderzocht	1990-2003

Uit de opgaaf blijkt dat veel soortengroepen in de betreffende kilometerhokken niet zijn onderzocht. Voor de toelichting op de tabel wordt verwezen naar de teksten van de soortengroepen hieronder.

3.2 Veldonderzoek

Planten

Binnen het plangebied worden met name beschermde en bedreigde planten verwacht op de, op de zuidgrens gelegen, steilrand (figuur 3). Deze steilrand vormt de overgang tussen de hogere zandgrond en het beekdal. Soorten die hier verwacht kunnen worden zijn grasklokje, rapunzelklokje en breedbladige wespenorchis. Deze soorten zijn alle beschermd krachtens de Flora- en faunawet. Binnen het gebied met akkers worden geen beschermde of bedreigde soorten verwacht.

Figuur 3: Steilrand op de zuidgrens van het plangebied, op deze steilrand kunnen beschermde planten voorkomen.

Vogels

Binnen het onderzoeksgebied kunnen diverse algemene soorten worden verwacht zoals fazant, holenduif, houtduif, ekster, zwarte kraai en merel. Bijzondere soorten die in het gebied kunnen voorkomen zijn geelgors, roodborsttapuit, grasmus en patrijs. Daarnaast is er een zeer kleine kans dat boerenzwaluwen, steenuil en/of kerkuil binnen de gebouwen van het gebied nestelen. Al deze soorten (uitgezonderd grasmus en boerenzwaluw) zijn op de rode lijst geplaatst.

Zoogdieren

Bij het veldbezoek zijn op diverse plaatsen molshopen, konijnenkeutels en woelmuizenholletjes aangetroffen. Aan de Middenakkerweg is een konijnenhol aangetroffen. Beschermde soorten die waarschijnlijk in het gebied voorkomen zijn haas, konijn, huisspitsmuis, mol, bosmuis, en veldmuis. Mogelijk komt binnen het gebied ook de ondergrondse woelmuis voor. Hoewel alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis) zijn beschermd krachtens de FF-wet betreft het hier geen bedreigde soorten. De meeste bijzondere soort is de ondergrondse woelmuis, deze soort heeft in Nederland een vrij beperkt verspreidingsgebied en is daarmee typisch voor het oostelijk deel van Midden-Brabant.

Het is mogelijk dat er zich vleermuizen in de eikenlaan op de plangrens en in de bebouwing kunnen ophouden en dat vleermuizen langs de lijnvormige beplantingen foerageren. Hierbij zijn de bomen met name geschikt als zomerverblijf en kunnen de

gebouwen zowel als zomer als winterverblijf dienen. Alle vleermuizen zijn beschermd krachtens de flora- en faunawet.

Figuur 4: Struikje met daaronder konijnenhol aan Middenakkerweg.

Amfibieën en vissen

Binnen het plangebied kunnen de algemene soorten bruine kikker en gewone pad worden verwacht. Op enkele plaatsen wordt mogelijk landhabitat van deze soorten aangetast, dit geldt met name de gedeelten met een dekkingbiedende beplanting bestaande uit struiken of ruigte. Deze plaatsen zijn te vinden in de particuliere tuinen. Vanwege het ontbreken van voortplantingswateren zullen ze echter in zeer lage dichtheden voorkomen.

Uit het betreffende uurhok (vijf x vijf kilometer) waarin het plangebied ligt zijn waarnemingen bekend van zes soorten: alpenwatersalamander, kleine watersalamander, bruine kikker, groene kikker en gewone pad (Bergmans & Zuiderwijk 1991).

De gegevens van het natuurloket betreffende de vijf waargenomen soorten kunnen in ieder geval geen betrekking hebben op het plangebied. Zeer waarschijnlijk hebben ze betrekking op de buiten het plangebied gelegen poelen in het noorden van km-hok 172/393. Groene kikker is hierbij vermoedelijk als habitatrichtlijnsoort aangemerkt vanwege plaatsing in bijlage 5 van de Habitatrichtlijn. Plaatsing in deze bijlage heeft geen invloed op de beschermingsstatus.

Binnen het plangebied zijn geen permanente wateren aanwezig, er worden dan ook geen beschermde vissen binnen het plangebied verwacht. In het aanliggende beekdal (ten zuiden van het gebied) kan de beschermde soort grote modderkruiper worden verwacht, in de Goorloop zelf kunnen ook de beschermde vissen bermpje en kleine modderkruiper voorkomen.

Overige soortengroepen
In het plangebied zijn door ons geen beschermde libellensoorten aangetroffen dan wel te verwachten wegens het ontbreken van wateren. Wel is er binnen het natuurloket de waarneming van een niet beschermde maar bedreigde vlindersoort binnen het uurhok (172/393) waarin het gebied ligt. Dit kilometerhok overlapt het gebied slechts voor een zeer klein deel. Binnen dit gedeelte zijn alleen tuinen en akkers gelegen. De waarneming van de bedreigde vlindersoort zal dan ook afkomstig zijn uit het resterende deel van het kilometerhok. Hierin is ook een landgoed met wat bosjes gelegen wat mogelijk habitat biedt voor vlinders van de rode lijst. Verspreidingsatlassen geven evenmin aanleiding te mogen verwachten dat beschermde soorten uit deze groepen in de omgeving zullen voorkomen.

4 Effecten van de ingreep

Een ingreep in de vorm van het realiseren van woningen betekent in principe habitatvernietiging omdat bestaande vegetaties verdwijnen en bestaande leefgebieden sterk van karakter veranderen. In dit geval gaat het om habitat dat voornamelijk van betekenis is voor een beperkt aantal algemene soorten zoogdieren en vogels.
De bestemmingsverandering zal niet leiden tot een versnippering van leefgebieden. Het gebied ligt in de oksel van de N615 en de N266. Het gebied valt niet binnen de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur of binnen natuurgebieden. Er liggen binnen het gebied wel landschappelijke elementen (houtsingels, etc) die als trekroute of (tijdelijke) verblijfplaats dienen voor de fauna. Met uitzondering van de bomenrijen worden deze echter niet aangetast. Het betreft een plan dat volgens de principes van "duurzame stedenbouw" zal worden ingericht. Dit betekent dat de aanwezige landschapselementen en beplantingslijnen zoveel mogelijk worden behouden.

Planten
Doordat de steilrand waar habitat voor beschermde soorten aanwezig is, op de grens van het plangebied ligt zal deze niet worden aangetast. Hierdoor worden geen effecten verwacht op beschermde plantensoorten.

Vogels
Doordat de bomen en gebouwen (uitgezonderd de voor vogels ongeschikte kippenschuur) gehandhaafd blijven worden geen negatieve effecten op broedvogels met een vaste nestplaats verwacht. Wel zal een aantal soorten van open akkers uit het plangebied verdwijnen. Mogelijk dat een klein effect optreedt op de roekenkolonie in het bosje net buiten het plangebied. Hierdoor kunnen de vogels hun nesten verschuiven naar dat deel van het bosje wat verder van de te bouwen wijk afligt.

Zoogdieren
De effecten op zoogdieren zullen met name betrekking hebben op de algemene soorten van akkers en bebouwing (veldmuis, mol). Van deze soorten zal habitat verloren gaan en deze soorten kunnen verstoord worden tijdens het bouwproces. Vanwege het algemene voorkomen van deze soorten in de omgeving worden geen negatieve effecten op de duurzame staat van instandhouding verwacht.
Doordat de bomen en gebouwen (uitgezonderd de voor vleermuizen ongeschikte kippenschuur) gehandhaafd blijven worden geen negatieve effecten op vleermuizen verwacht.

Amfibieën en vissen
De binnen het plangebied verwachte amfibieën kunnen zich ook uitstekend handhaven binnen woonwijken. Op deze soorten worden dan ook geen effecten op de duurzame staat van instandhouding.
Binnen het plangebied zijn geen permanente wateren aanwezig. Effecten op (beschermde) vissen zullen er daarom niet zijn.

Randeffecten

Hoewel het gebied zelf een lage natuurwaarde kent worden wel effecten verwacht op het aanliggende gebied. Dit gebied bestaat uit het beekdal van de Goorloop dat als weidegebied gebruikt wordt. Dit gebied is kleinschalig van opzet en bevat ook een bosje dat tegen het plangebied aanligt. In dit bosje is een roekenkolonie gevestigd.

Door de bouw van een woonwijk zal het aantal huiskatten toenemen. Hierdoor zal verhoogde predatie en verstoring door huiskatten plaatsvinden. Zowel Amerikaanse als Engelse studies tonen aan dat loslopende huiskatten een grote negatieve invloed kunnen hebben op kleine zoogdieren en vogels. Met name voor kleine zoogdieren en grondbroedende vogels als grasmus, roodborsttapuit en patrijs betekent dit dat de effecten van de functie-verandering zich uitstrekken buiten de grenzen van het plangebied. Hierbij is een sterke daling van het aantal grondbroeders te verwachten terwijl rond het plangebied de dichtheden knaagdieren (en daarmee hun predatoren zoals marterachtigen) zullen afnemen.

Daarnaast zal het nabij gelegen beekdal waarschijnlijk intensiever worden gebruikt als hondenuitlaatplaats door de bewoners van de nieuwe wijk. Ook zullen kinderen waarschijnlijk in het nabijgelegen bosjes gaan spelen wat extra verstoring van broedvogels kan geven. De randeffecten vallen echter buiten het beoordelingskader van de Flora- en faunawet.

5 Aan te vragen ontheffingen en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Te verwachten effecten van de ingreep

- De voorgenomen ingreep zal geen negatief effect hebben op de duurzame instandhouding van beschermde planten.
- De voorgenomen ingreep zal naar verwachting geen negatief effect hebben op de duurzame instandhouding van zoogdieren.
- De voorgenomen ingreep zal naar verwachting geen negatief effect hebben op de duurzame instandhouding van amfibieën.
- De voorgenomen ingreep zal leiden tot een lokaal verlies aan akkerbiotoop voor broedvogels als patrijs en roodborsttapuit.

Overtreding verbodsbepalingen Flora- en faunawet

- Werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep zullen leiden tot beschadiging of vernietiging van vaste verblijfplaatsen van huisspitsmuis (*Crocidura russula*), mol (*Talpa europea*), veldmuis (*Microtis arvalis*), bosmuis, (*Apodemus sylvaticus*) en konijn (*Oryctolagus cuniculus*).
- Werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot verstoring van huisspitsmuis (*Crocidura russula*), mol (*Talpa europea*), veldmuis (*Microtis arvalis*), bosmuis, (*Apodemus sylvaticus*), haas (*Lepus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), bruine kikker (*Rana temporaria)* en gewone pad (*Bufo bufo*).

De bovenstaande verbodsbepalingen zijn van belang in het kader van een ontheffingsaanvraag ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep dient verder rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van broedvogels. Broedvogels vallen buiten het kader van de ontheffingsaanvraag.

Figuur 5: De bruine kikker stelt relatief lage eisen aan zijn leefomgeving. Hierdoor kan deze soort ook in akkerbouwgebieden zoals het plangebied voorkomen.

5.2 Aanvraag ontheffing ex artikel 75 Flora- en faunawet

In het plangebied komt naar verwachting een aantal beschermde soorten voor. Het betreft algemeen voorkomende soorten die ook in de omgeving voorkomen. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden in het kader van de ingreep zal voor de onderstaande soorten ontheffing moeten worden aangevraagd ex artikel 75 van de Flora- en faunawet:

Soort	Verbodsbepaling	Maatregel
Huisspitsmuis (*Crocidura russula*)	Art. 10 en 11: Verontrusten, beschadigen, vernietigen van holen.	Geen specifieke maatregelen.
Mol (*Talpa europea*)	Art. 10 en 11: Verontrusten, beschadigen, vernietigen van holen.	Geen specifieke maatregelen.
Veldmuis (*Microtis arvalis*)	Art. 10 en 11: Verontrusten, beschadigen, vernietigen van holen.	Geen specifieke maatregelen.
Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*)	Art. 10 en 11: Verontrusten, beschadigen, vernietigen van holen.	Geen specifieke maatregelen.
Haas (*Lepus europaeus*)	Art 10. Verontrusten	Geen specifieke maatregelen.
Konijn (*Oryctolagus cuniculus*)	Art. 10 en 11: Verontrusten, beschadigen, vernietigen van holen.	Wegvangen.
Bruine kikker (*Rana temporaria*)	Art. 10 en 11: Verontrusten, beschadigen, vernietigen van verblijfplaatsen.	Geen specifieke maatregelen.
Gewone pad (*Bufo bufo*)	Art. 10 en 11: Verontrusten, beschadigen, vernietigen van verblijfplaatsen.	Geen specifieke maatregelen.

5.3 Aanbevelingen

In het kader van de uit te voeren (grond)werkzaamheden worden de volgende maatregelen geadviseerd:

- Door werkzaamheden in het kader van de herinrichting kan verstoring van broedvogels optreden. Dit zal met name van belang zijn waar bomen en struiken aanwezig zijn. Alle ingrijpende werkzaamheden die betrekking hebben op de kap van bomen en het verwijderen van vegetatie zullen buiten het broedseizoen moeten plaatsvinden. Dit seizoen loopt van half maart tot eind juli.
- Indien gebouwen binnen het plangebied worden gesloopt of bomen met holten worden verwijderd is het van belang deze door een deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden te laten controleren op de aanwezigheid van vleermuizen.

- Binnen het plangebied is een konijnenburcht aanwezig, hierbij dient te worden voorkomen dat de dieren onder het zand worden bedolven. Het wordt aanbevolen om de dieren weg te vangen en buiten het plangebied los te laten.
- Voor andere soorten worden geen specifieke maatregelen aanbevolen. Het wegvangen en verplaatsen van muizen wordt niet aanbevolen. Deze dieren zijn zeer stressgevoelig, een belangrijk deel van de dieren zal naar verwachting de translocatie niet overleven. Om negatieve effecten van de te nemen maatregelen voor de voorkomende zoogdieren zoveel mogelijk te beperken wordt wel aangeraden om zoveel mogelijk vanaf het midden van het terrein naar buiten toe te werken.
- Ten aanzien van de optredende randeffecten betreffende de aanwezigheid van huiskatten etc. kunnen deze gedeeltelijk worden voorkomen door de woonwijk middels watergangen te isoleren van het omliggende landelijk gebied.

5.4 Fasering werkzaamheden

Het zal in de praktijk goed mogelijk zijn om bij de werkzaamheden van de ontwikkeling van de woningen in Beek en Donk rekening te houden met de verschillende diersoorten. Geadviseerd wordt de grondwerkzaamheden van start te laten gaan in het najaar. De mitigerende maatregelen zijn dan minder intensief vergeleken met een start in het voorjaar. Er hoeft namelijk geen rekening meer te worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

15 maart t/m augustus
- Geen verstoring van broedvogels veroorzaken in verband met het broedseizoen.

Vanaf augustus
- Indien in de winter houtige begroeiing wordt verwijderd, dan moeten de eventueel aanwezige egels vòòr de winterslaap worden gevangen en verplaatst.

Verwijderen van opgaande vegetatie en start grondwerkzaamheden.

6 Literatuur

Bergmans & Zuiderwijk, 1986. Atlas van de Nederlandse amfibieën en reptielen.

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting KNNV-uitgeverij

Tax, M.H., 1989. Atlas van de Nederlandse dagvlinders. Natuurmonumenten & De Vlinderstichting.